

זמני כניסת ויציאת השבת

הדה"נ	מוצ"ש	ר"ת
4:10	5:25	6:03
4:24	5:26	5:58
4:13	5:24	5:56
4:26	5:28	6:00
4:18	5:24	5:50
3:30	4:59	5:13

שבת

עלון שבועי להנחלת נועם כבוד השבת וקדושתה

שבת מברכין

חיים של יראת שמים

בעקבות מאמרינו בשבוע שעבר, על חשיבות לימוד פרשת השבוע וקריאת שנים מקרא ואחד תרגום, קיבלנו פנייה מקוראים חשובים, כי היה מן הראוי לחדד גם את גודל החשיבות בלימוד הפרשה עם פירוש רש"י הקדוש.

הלכה פסוקה היא (שולחן ערוך סימן רפ"ה), כי בלימוד הפרשה עם חומש רש"י, מקיימים בזה את מצוות קריאת שנים מקרא ואחד תרגום. ונפסק בשולחן ערוך, כי ירא שמים יקרא גם תרגום וגם פירוש רש"י. והמשנה ברורה מבאר, כי אמנם לתרגום יש מעלה שניתן בסנין, וגם הוא מפרש כל מילה ומילה, אך לפירוש רש"י יש מעלה שהוא מפרש את הענין על פי מדרשי חז"ל יותר מהתרגום. ומוסיף, כי באמת כן ראוי לנהוג לכל אדם, שילמד בכל שבוע את הפרשה עם פירוש רש"י, כי יש כמה פרשיות בתורה, ובפרט בחומש ויקרא, שאי אפשר להבינם כלל על ידי תרגום לחד.

בתפילת "יהי רצון" הנאמרת ברכת החרוש, אותה אנו אומרים בשבת זו, אנו חוזרים ומבקשים בכפילות על חיים שיש בהם יראת שמים. מי הוא זה שאינו רוצה לזכות בתואר ירא שמים? והנה לנו הדרך, ללמוד את הפרשה עם רש"י, זהו המתכון ליראת שמים.

בדורות קודמים, היה זה דבר מובן מאליו, כי כל יהודי ויהודי, יודע את הפרשה עם פירוש רש"י. כל יהודי קבע לו זמן במשך השבוע, לחזור ולשנן את הפרשה עם חומש רש"י. לא היה מצב שיהודי יכנס לשבת, בלא לשלוט בפרשת השבוע עם פירוש רש"י.

פירושו של רש"י על התורה, יש בו קדושה רבה, והוא כולל את יסודות דברי חז"ל המחזירים את האמונה והעמקות בדברי התורה הקדושה. זהו אהבת תורה ויראת שמים.

ביאת הגואל, ועל פי חשבון זה חל החרוש, אף בלא קידוש על ידי בית דין, שכל דין קידוש בית הדין הוא למצוה ולא לעיכוב. וחשבון זה אינו תלוי כלל בהנהגת ישראל, ואף אם היה מצב בו חלילה לא היו יהודים כלל בארץ ישראל, לא היה מתבטל הנהגת החרושים והמועדות לפי החשבון שקבע רבי הלל הנשיא.

כעת נשוב לבאר את תוכנה של הכרזת החרוש בבית הכנסת בשבת שלפני ראש חודש, והוא כדי שנדע כי אין הלוח שבידינו כמו הלוחות של אומות העולם, ומובדלים אנו מאומות העולם שגם להם יש חשבונות של שנים וחרושים, אך בחשבונות שלהם אין זה אלא חשבון בלבד, ואילו אצלנו עם ישראל להבדיל בין הטמא לטהור ובין הקודש לחול, אין זה מעשה חישוב בלבד, אלא קידוש חודש חדש, דבר שנמסר לחכמי ישראל. לפיכך עומד החזון עם ספר התורה בידו, ומכריז שבשבוע הבא ביום חמישי יהיה ראש חודש שבט, דבר שנקבע לנו על פי חכמי התורה, שקידשו את החרושים לכל הדורות עד ביאת הגואל, ומשמים מסכימים לקידוש זה.

מאמר זה בא להדגיש במיוחד בשבת זו, כאשר בו ביום אומות העולם מציינים למניינם התחלת שנה חדשה, ועלנו לדעת שאין לנו כל חלק ונחלה עמם, ומצוה עלינו להתבדל מהם, ובמיוחד מהגאותיהם, שכולם שורשים מהטומאה, והם טמאים ומטמאים, ולנו יש את התורה הקדושה ואת חכמי התורה, שרק הם בקדושתם קובעים לנו את כל אורחות חיינו.

קובעים את החרוש לפי עדים שראו את הלבנה שהופיעה בשמים מחדש, לאחר שנעלמה בסוף החרוש הקודם, וכפי הנלמד מהפסוקים אותם נקרא בפרשת השבוע הבא "החרוש הזה לכם ראש חדשים" ומכאן למדו חכמים שקידוש החרוש מסור לחכמי ישראל שבכל דור, דוגמת משה רבינו ואהרן הכהן, שקיבלו סמיכה מדור לדור.

בתקופת סוף חכמי התלמוד, כשחרבה ארץ ישראל ולא נשאר שם בית דין קבוע, התקין האמורא רבי הלל הנשיא, נכדו של רבי יהודה הנשיא, את חשבונות העיבור לכל הדורות, שעל פי חשבון זה נוהגים אנו מאז ועד עתה בקביעות חדשי השנה לכל מועדיהם.

בפרט זה, ישנו מחלוקת גדולה בין הראשונים, כיצד פועל קידוש החרוש בזמן הזה בלא שבית דין מקדשים את החרוש. דעת הרמב"ם, שאין כל אפשרות לקדש חודש בלא חכמי ישראל שבארץ ישראל המקדשים את החרוש, ורבי הלל קבע וקידש לכל הדורות את כל ראשי החדשים שבעתיד לפי החשבון שחישב וקבע, והחרוש נקבע בכך שהיהודים שיושבים בארץ ישראל מתנהגים לפי קידוש זה שהתקדש לפני יותר מאלף וחמש מאות שנה, ואילו חלילה היה מצב בו היו נעדרים יהודים מכל ארץ ישראל, לא היו יכולים לחול ראשי חודשים ומועדות, אלא שכבר הבטיחנו הבורא יתברך שלא יבטל את אותות האומה מכל וכל, ולכן לא יתכן מצב שבו חס וחלילה לא יהיו כלל יהודים בארץ ישראל שינהגו את חשבונות החרושים והמועדות.

אך דעת הרמב"ן, שרבי הלל הנשיא קבע בחשבוננו את כל החרושים עד

שבת זו היא שבת שמברכין בה את החרוש הבא עלינו לטובה, הוא חודש שבט, שראש החרוש שלו יחול בשבוע הבא ביום חמישי.

מנהג קדום הוא שתיקנו לנו רבותינו הגאונים, או שמא עוד לפניהם, שבשבת שקודם ראש חודש, עומד השליח ציבור וספר תורה בידו ומכריז מתי יהיה ראש החרוש הבא, ומברכים את החרוש שיתחדש עלינו לטובה ולברכה.

בטעם הכרזה זו נשנו שני טעמים בראשונים, א' כדי להודיע לעם מתי חל ראש חודש, והוא כדי לדעת מתי יחולו החגים והמועדים שבאותו חודש, וכן שיידעו מתי הוא ראש חודש לשינויים בתפילות ולתפילות המוסף ולצורך הנשים הנהוגות שלא לעשות מלאכות בראש חודש. ב' זכר להכרזת "מקודש מקודש" שנהגו בעת קידוש החרוש בבית דין הגדול, כשקידשו את החרושים על פי מולד הלבנה. מטעם זה אף כתבו הפוסקים, שנהגו לעמוד בעת קידוש החרוש, דוגמת קידוש החרוש על ידי בית דין הגדול, שנהגו לעמוד בו בעת הכרזת "מקודש מקודש".

טעם נוסף מוזכר בקדמונים על טעם ברכת החרוש, שכשם שבעת קידוש החרוש שהיה בבית דין הגדול, היו בית דין הגדול שולחים שלוחים לכל ערי ישראל להודיע מתי הוא ראש חודש, כך גם אנו נוהגים לפרסם ולהודיע ברבים מתי יחול ראש החרוש.

ונבאר את הדברים בתוספת ביאור, ונקדים לכך את יסודות דיני קידוש החרוש.

כל אחד יודע שבזמן שהיה בית דין קבוע בארץ ישראל, היה ענין קידוש החרוש מסור לבית דין, שהם היו

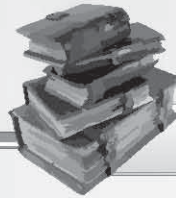

לשון חכמים

בכל שבת שמברכין החודש אומרים הוא יגאל אותנו בקרוב. השייכות להגאולה דשבת נחשב בוהר חדש (תולדות) שחשב שם השבעה מוספין דשבת ושישה מועדים כנגד השבעה רועים חשב שם מוסף שבת נגד יוסף הצדיק. והיינו שיהיו תרין משיחין. משיח בן יוסף שיברר כל ישראל בבחינת ועמך כולם צדיקים, ויוסף הוא צדיק גמור הכובש את יצרו ומשיח בן דוד יתקן מי שיש לו עסק בזה ועל זה בא דוד שהקים עולה של תשובה (מועד קטן טז, ב) ונפש דוד נברא לזה וכמו שאמרו (עבודה זרה ד, ב) לא היה דוד ראוי לאותו מעשה וכו' שאם חטא יחיד אומרים לו כלך אצל יחיד וכו' ומשיח בן דוד יהיה יחיד ששב שבשבילו מוחלין לכל העולם כולו כמו שאמרו ביומא (פו, ב) והיינו שיכניס הרהור תשובה בלב כלל ישראל.

ובשבת שקודם ראש חודש מברכין החודש מטעם שקדושת ימי השבוע כלול בשבת שקודם לו ועל ידי קדושת השבת דקביעא וקיימא ממישיחין הקדושה לחודשים ומועדים, והוה ענין מברכין החודש שממשיחין הקדושה לחודש מקדושת השבת, וכתביב (ישעיה סו, כג) והיה מדי חודש בחודשו ומדי שבת בשבתו יבוא כל בשר להשתחוות לפני, שבת הוא הזמן לתקן שיהיה הגוף בקדושה, ועל זה מורה כל בשר, הגוף שנקרא בשר קודש אצל ישראל ובהיפוך בשר חמורים. ולכן בשבת העונג מצוה שגם הגוף בקדושה, וקדושת ראש חודש סיהרא דמקבלא משמשא הוא קדושת דוד המלך ע"ה שהוא מרכבה למדת מלכות שהיא סיהרא, ודוד המלך ע"ה נברא שיהיה לו עסק בזה והתענה וכמו שאמרו בירושלמי (דמאי פרק ד' הלכה ב) על מה שנאמר (דברי הימים - א כ"ב, י"ד) והנה בעניי, ואמר ולבי חלל בקרבי שהרגו ליצר הרע בתענית. ובשבת שמברכין החודש שני הקדושות ביחד, צדיק וצדק תרין משיחין.

רבי צדוק הכהן, פרי צדיק בחוקות

פניני הלכה

שאלה: שמעתי שראוי שתבשיל החמין, הקרוי טשולנ"ט, יהיה מבושל כל צרכו קודם כניסת השבת, האם אכן כך ראוי לנהוג? ומה טעם הדבר?

תשובה: חכמים אסרו להשהות קדירה מעל אש מגולה, אם עדיין אין התבשיל מבושל. בשיעור הבישול שהתבשיל צריך להיות מבושל, נחלקו הדעות אם הוא צריך להיות מבושל כל צרכו, או שדי בכך שיהיה מבושל כשליש או חצי בישולו. כשמניחים את הסיר מעל אש מכוסה בפח, לדעת רוב הפוסקים אין בכך איסור שהיה אף אם אין התבשיל מבושל כל צרכו. לפיכך, מעיקר הדין, אין איסור להניח את קדירת החמין מעל פח שעל האש, או מעל פלטה חשמלית שאין בה אפשרות בישול.

עם זאת, מכמה טעמים ראוי שהתבשיל יהיה מבושל כל צרכו קודם השבת, אף כשמניח את הסיר על אש מכוסה. א', אם יקרב את הסיר לאש במשך השבת, ויש שם משהו שעדיין לא התבשל, הרי יעבור על איסור בישול מן התורה. ב', אם יוריד את הקדירה מהאש, לא יוכל להחזירה, אף אם כשהוריד היה בדעתו להחזיר את הסיר מיד, שהרי יעבור בכך על איסור בישול מן התורה. ג', אם יגיס בקדירה בכף, יעבור בזה על איסור בישול, שמקרב וממחר את הבישול בכך. ד' אף להוציא מהקדירה כל שלא התבשלה כל צרכה, יש בכך משום חשש איסור מגיס אף אם הסיר את הקדירה מעל האש. ה', אם פתח את הכיסוי של הסיר, ויש שם דבר שלא התבשל כל צרכו, אסור לו להחזיר את הכיסוי על הקדירה, שבכך ממחר את הבישול.

לכן, כדי למנוע כל מכשול, ראוי שכל הנמצא בסיר, יהיה מבושל כל צרכו, ובכך לא יבוא לידי מכשול בשבת.

פרשת השבת

וַאֲרָא אֵל אַבְרָהָם אֵל יִצְחָק וְאֵל יַעֲקֹב פְּאֵל שְׂדֵי וַשְׁמִי ה' לֹא נִדְעָתִי לְהֵם: (א, ה)

דברים מופלאים כתב הגאון רבי חיים זליבנסקי זצ"ל ממיטת חוליו מתוך ייסורים קשים לא עלינו, לתלמידיו בני ישיבת "מאור התלמוד", בשבח מעלת השבת, ובתוך הדברים האיר את עניינה של שמירת השבת על ידי האבות הקדושים, ואת השבת שלאחר יציאת מצרים, וכה ביאר:

על השבת אמרו חז"ל (שבת י, ב), כי היא היתה בבית גנוזי של הקדוש ברוך הוא, והוא נתן אותה מתנה לישראל על ידי משה רבינו. אף על פי כן מציינו, כי האבות שמרו את השבת קודם שניתנה, וזאת משום שהכירו את הנהגת הקדוש ברוך הוא בשם ש-ד-י, שבכך התגלה מלכותו והנהגתו בעולם, כי היצירה מצד עצמה יש לה כח התפשטות בלי הפסק, ובאמירת "די" שאמר הקדוש ברוך הוא בעולמו, הכניס את שמו הקדוש בתוך הבריאה, וזה היה מספיק לאבות הקדושים להבין את עניינה של השבת והנהגתה בבריאה, כי זהו מהותה של השבת, השביתה של הקדוש ברוך הוא בתוך הבריאה.

משניתנה השבת לישראל על ידי משה רבינו, נהייתה השבת "ביני ובין בני ישראל אות", הם זכו בעצם קדושת השבת בצורת "ברית", ונוצר דביקות שאין כמותה בין כלל ישראל לקדוש ברוך הוא על ידי קדושת השבת. לשם כך היו בני ישראל זקוקים להכרה של נסי יציאת מצרים, כדי לראות את גדלותו של הבורא מעל לטבע, ומיד זכו בני ישראל בשבת עוד קודם מתן תורה.

נמצא, כי האבות הקדושים שמרו על השבת, מתוך הגילוי של הכרת הבורא בשביתה השבת שבתוך הבריאה עצמה, בשם ש-ד-י. ואילו לאחר יציאת מצרים זכו בני ישראל במתנה מבית גנוזי של הקדוש ברוך הוא, בקדושת שבת עצמית ומיוחדת שמעל לטבע הבריאה, וזאת על ידי הכרת הבורא מעל לטבע כפי שהתגלה בנסי יציאת מצרים.

אמרת השבת

בגמרא (שבת י, ב) אמרו, אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה, מתנה טובה יש לי בבית גנוזי ושבת שמה, ואני מבקש ליתנה לישראל, לך והודיעים. ומבואר מזה, שהשבת היא בבחינת מתנה שניתנה לכל ישראל.

ומאידך, בגמרא עבודה זרה (ג, א) אמרו, שמי שטרח בערב שבת יאכל בשבת ומי שלא טרח בערב שבת מה יאכל בשבת, ומבואר שצריכים לטרוח כדי לזכות לשבת.

והקשה האדמו"ר רבי משה מרדכי מלעלוב זצוק"ל (יומא דהילולא כ"ד טבת) שהדברים סותרים זה את זה, שאם השבת היא מתנה, מה שייך טירחה כדי לזכות במתנה.

והסביר, כי באמת השבת ניתנה לכל בן ישראל בתחילה במתנה, אך מה נעשה לזה שמקלקל ומפסיד את המתנה על ידי חטאיו והתנהגותו הלא טובה. והעצה לזה שישוּב בתשובה על חטאיו וישפר את הנהגתו לטובה, ובעל תשובה הוא כמו קטן שנולה, ומתחיל את הכל מחדש, ושוב יכולים לתת לו את השבת במתנה.

נמצא שענין הטירחה היא כדי להגיע לזה שיהיה ראוי לקבל את המתנה עוד פעם. וזהו הכוונה, מי שטרח בערב שבת, והיינו שטרח לחזור בתשובה, הוא יאכל בשבת.

קדושת מרדכי חלק ב' עמוד קמ"ו

מעשה לשבת

אקשה את לבו

באחד הימים, באו בני המשפחה לאביהם, עם הצעה קורצת בפניהם. טיול מאורגן מוצע להם לעבר האי סיני, במחיר מציאה ובהדרכה נהדרת. לא כל יום כזו הצעה. הטיול יימשך עשרה ימים תמימים.

הוא שומע את ההצעה, ומשיב להם: "סעו כרצונכם, אני נשאר, איני יכול ליסוע, שבת!"

כאן כבר לא הבינו אותו בני המשפחה, ופנו אליו ואמרו: "אבא, באמת, לא כשרות, לא חג ולא מועד, דווקא שבת? ! כולם נוסעים ואתה תישאר בבית? !"

לא היה בידו מענה, ואישר את הצטרפותו. טיול במרחבי סיני, ועשו את שבתם חול רחמנא ליצלן. בשבת הראשונה שחילל בימיו, מעד ונפל מצוק, נקע את חוט השדרה ושותק ממתניו ולמטה.

איך אמר לו הרבי מבעלזא? "אם לא תשמור את השבת, הקביים הללו מחכות לך".

"אז אתה לא צריך לספר לי", סיים הזקן הנכה את סיפורו לפני הרב, "מהי יהדות, ומהו כוחם של צדיקים".

אותו רב, הביט בו בהשתאות, כלא מבין איך יתכן הדבר, הוא שראה במו עיניו את כוחם של הדבקים בה' אלוקים חיים, ואת התוצאה ההפוכה של מי שאינו דבק בחיים, נראה כך. הוא פנה אליו בשאלה ישירה: "ואתה, לאחר כל זה, עדיין אינך שומר תורה ומצוות?".

"הלב טרף", היתה תשובתו הכנה.

נזכרנו בסיפור זה השבוע, בלימוד פרשת השבוע: **נְאֻמֵי אֶקְשֶׁה אֶת לֵב פְּרָעָה וְהִקְבִּיתִי אֶת אֶתְמִי וְנָתַתִּי מוֹפְתֵי בְּאֵרֵי מִצְרָיִם:**

וְלֹא יִשְׁמַע אֲלֵיכֶם פְּרָעָה וְנָתַתִּי אֶת יְדֵי מִצְרָיִם וְהוֹצֵאתִי אֶת צְבָאתִי אֶת עַמִּי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם מִצְרָיִם בְּשִׁפְטֵימָם גְּדֹלִים:

מקור: הרב הומינר - בני ברק, מעין השבוע

כמצופה, כך היה. הבחור הסתאב והלך, ופרק מעליו עול תורה ומצוות, פרט לאחת. שבת שמר.

כעבור שנים ספורות פרצה מלחמת העולם השנייה, וצעיר זה הוגלה בסערת המלחמה לערבות סיביר. שנים אחר כך עלה לארץ הקודש, והקים משפחה לתפארת חלוצי מדינת ישראל כמיטב מסורתם שגדעה את מסורת הדורות. ובכל המצבים, הוא פורק עול, אבל שבת שומר. את משפחתו מונח לפריקת עול מוחלטת, אבל הוא לעצמו, את השבת שומר. לא פסח ולא ראש

השנה, לא סוכות ואפילו לא יום כפור, שבת כן. בשנת תשכ"ז פרצה בארץ מלחמה כוללת עם ערביי האיזור, מלחמה שנמשכה ששה ימים ואף זכתה לכינוי זה. במלחמה זו כבשו חיילי הצבא איזורים נרחבים מהערבים, ואף את מוציאת האי סיני כבשו מידי המצרים. גל של מסעות החל לפקוד את רחבי הארץ. המונים נהרו לכל מקום לתור ולראות את חבלי הארץ שבהם התהלכו אבותינו הקדומים, אם בשל

כיסופי חמדת אבות, ואם בשל רצונות לפרוק מאווים ולכבוש פסגות חדשים.

רב חשוב ומיוחס, באחד מערי הארץ, פגש פעם יהודי קשיש שאינו שומר תורה ומצוות, כשהוא משותק בפלג גופו התחתון, מתנהל על כסא גלגלים. בראות יהודי זה את הרב הנכבד, נזכר בשרשיו ואמר לרב: "אל תראה אותי ככה, אני יודע יהדות מהי". וסיפר את סיפורו:

בבית יהודי שורשי ואותנטי הוא גדל, ובאירת התקופה באותם ימים נסחף לתרבות רעה. כאשר אביו ראה את התדרדרותו של הנער, בקשו בקשה אחת: "בוא וסע עמי לעיירה בעלזא, ונכנס יחד אל הרבי הקדוש מבעלזא". למרות שדעתו של הנער היתה נחרצת שלא לשנות את ארחות חייו, לא סירב לבקשתו המתחננת של אביו, והם נסעו יחד לעיירה בעלזא.

כשהגיעו לבעלזא, היו צריכים להמתין זמן ממושך עד שנכנסו לחדרו של הרבי. לפניהם נכנס נכה שהלך על קביים, ולנגד עיניהם המשתאות אירע הפלא הגדול, כאשר הנכה שפך את לבו לפני הרבי בדמעות שלישי על קשייו ומצוקותיו, והרבי ברכו שיוכל ללכת כראוי על שתי רגליו, והנה זה פלא, הנכה הזדקף והלך מיידית בהליכה איתנה על שתי רגליו, ונח את הקביים בתוך החדר, ויצא מאושר מחדר הרבי.

אחריו נכנסו האב ובנו לחדר, האב לא היה זקוק להסביר לרבי על מה ולמה הוא בא לפניו, די היה בהצצה חטופה של הרבי להבין היטב את אשר לפניו. ואז פנה הרבי בקול רחימאי לבחור: "אני מבקש ממך רק דבר אחד, שבכל מצב תשמור שבת".

דבר אחד, זה היה ביכלתו של הבחור לקבל על עצמו, ואכן הסכים לכך.

הרבי הוסיף ואמר: "אבל, דע לך, שאם לא תשמור את השבת, הקביים הללו מחכות לך" בהצביעו על הקביים שהותיר הנכה שעבר לפניהם.

דבריהם הם זכרונם

האדמו"ר רבי משה יחיאל אפשטיין מאזורוב זצוק"ל בעל "אש דת" - א' שבט תשל"א

40 שנה להסתלקותו

גאון כביר, שכל רו לא אניס ליה, היה האדמו"ר מאזורוב זצ"ל. כאשר פתח את פיו לדרוש, והיו לכך הרבה הזדמנויות, שפע מעיין בלתי נדלה של אוצרות תורה ויראה שהיו אצורים במוחו הגדול ובלבו הרחב. את עולם התורה זיכה בסדרת ספריו על התורה והנביאים שקרא אותם בשם "אש דת", בהם מתגלית בבואה מגאונותו הכבירה.

באחד ממאמריו בפרשת יתרו, מביא את דברי חז"ל על הפסוק "זכור את יום השבת לקדשו" המצוטטים בפירוש הרמב"ן, כי מפסוק זה למדו על המצוה לזכור את יום השבת בכל אחד מימות החול, ומביא על כך את דברי הראשית חכמה (שער הקדושה) בהסבירו, כי השבת היא היום המרכזי שסביבה כעל ציר כל ימות השבוע היונקים את קיומם מקדושת השבת. ומדייק את לשונו של הראשית חכמה, כי על כל יום ויום מימות השבוע, נמשך עליו מקדושת השבת.

לאור זה מאיר האדמו"ר מאזורוב באור יקרות את דברי חז"ל (שבט סט, א) "היה מהלך בדרך או במדבר ואינו יודע אימתי שבת, מונה ששה ומשמר יום אחד". ולכאורה הדברים תמוהים, כיצד יתכן שיום אחד באמצע השבוע יעשה לשבת, ומניין יתקדש אותו יום, והרי שבת זה דבר שקבוע וקיים. לאור הדברים המבוארים, יתבארו לנו דברי הגמרא, כי הרי בכל יום ויום יש בו מקדושת השבת, אם כן באותו אופן יכול לקדש באותו יום את השבת כאילו הוא שבת, בגלל החלק שיש בו מהשבת.

משל ונמשל

הלכה ערוכה היא, כי אסור להתפלל על החולה בשבת, אלא אם כן סכנה נשקפת לו באותו יום. והדברים טעונים ביאור, מה חילול שבת יש כאן? והרי רפואה היא, ולמה תהיה אסורה רפואה זו בשבת? מובא בספרים טעם על זה על פי משל:

מלך גדול השיא את בתו היחידה, והזמין את כל שריו ועבדיו להשתעשע עמו בשמחתו. כמובן שלא חסרו שם כל מיני מעדנים ומאכלים, וגם השתיה היתה כדת אין אונס.

והנה בתוך השמחה, בא פתאום אחד וזעק: אדוני המלך! דע כי אחד מעבדיך גווע ברעב ואין לו מה לאכול. מובן, שביזיון המלך באותה שעה הוא גדול בלתי ניתן לשיעור. לא די שלא ניתן לאותו עבד חלק בשמחה זו, אלא גם לחם חוקו מאת המלך מידי יום ביומו לא ניתן לו, ואיה השגחתו של המלך?

הנמשל:

השבת היא בת המלך של הקדוש ברוך הוא, ובשבת היא עת התפשטות השמחה בכל העולמות, עד כי גם בעולם השפל הזה, ניתן לכל אדם נשמה יתירה, להחיות את בעליה ולהתענג בה.

ומתוך רוב השמחה, אם יבוא אדם ויזעק על החולה, הנה זעקתו נשמעת כביזיון למלך מלכי המלכים מלך הכבוד, כי לא די שלא ניתן לו היום חלק בשמחה מהנשמה היתרה, אלא גם כי נגרע אף ממצבו של כל יום ויום, בהיותו מוטל במטתו.

לכן אסרו חכמים לזעוק על החולה בשבת, מפני כבוד אלוקים הסתר דבר. ורק ברמז מזכירים ואומרים "שבת היא מלועוק, ורפואה קרוב לבוא".

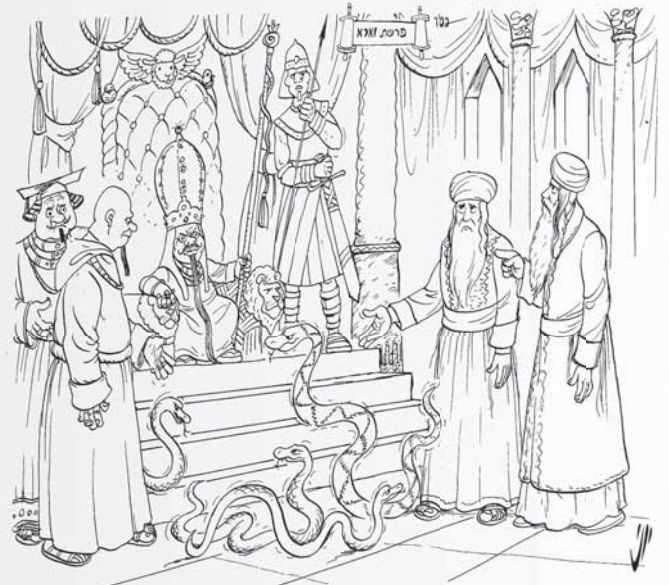

יְדֵי הַשַּׁבָּת

יְלָדִים יְקָרִים!

השבוע בפרשת השבוע אנו לומדים על המפות שתכפו וקאו על פרעה ועל מצרים, מישום ששרבו לשלח את עם ישראל, פצויו של ה' ותברך, כפי שנגמסר להם על ידי משה רבנו נביא ה'.

פלנו למדנו על פרעה היורד לרחץ על שפת היאור, פרעה שהאיליל את עצמו, שהיה אמר "לי יאורי ואני עשיתיני", וחשב כי אין פח בעולם שיכול לפגע ביאור הגדול של מצרים.

והנה הוא נהפך ללעג ולקלס. משה רבנו פוגש בו בדרך ליאור באשמרת הבקר, כשהוא הולך בהקבא לעשות את צרכיו באחד האדם. ואם לא די בקד שהוא נתפס בקלקלתו, משה רבנו עומד ומתרה בו, כי היאור הזה שעליו גאותו, והפך לאתר רפשי ונהמה, כשפל המים שבתוכו יהפכו לדם, וכל הדגים יסריחו, וצחנתם תמלא את כל מצרים.

וגם כשהוא קורה, פרעה היהיר, לא ננעע, ולא משתנה.

אפשר להבין את זה?

מתי היאור התחיל להתברך? פלנו יודעים את התשובה. כשיעקב אבינו הגיע למצרים, מאז התחילה הברכה. והברכה הוא נמשכה כל עוד בני ישראל שהו במצרים. ולמי מנחם פרעה את הברכה המפלאה הוא? לעצמו!

דל גאה!

אף בעצם, הבה ונחשב אם אין בכל אחד מאתנו איזה פרעה קטנצ'יק. הרי כל אחד יודע, כי השבת היא מקור הברכה. כל הברכה של כל ימות השבוע, הכל בכות השבת ששומרים עליה בני ישראל.

ובמשך השבוע אנחנו חושבים, כי במעשינו אנו בימות החול, אנו מביאים עלינו את ההצלחה במעשי ידנו.

זה לא קצת מזכיר את הפרעה הזה?

לא ממש. אבל בכל זאת, משהו מעין דמיון.

בואו ונחזיר בעצמנו את הברכה, כי אם אנו רוצים לזכות לברכה ה', הרי שהיא תבוא לנו על ידי שמירת השבת וקבודתה, והשבת תחזיר לנו ברכה בקבל בפלים בכל ימות השבוע.

וכפי שאומרים אנו בתפלת ערבית כמוצאי השבת, מיד עם הסתלקותה של השבת: "יהי נעם ה' אלקינו עלינו, ומעשה ידנו פוננה עלינו, ומעשה ידנו פוננהו". כי על ידי השבת, יכולים אנו לזכות לברכה במעשי ידנו.

שבת שלום

ישמחו

מופץ בדואר אלקטרוני בכל קצוות תבל.
לזיכוי הרבים נא הדפיסו
והפיצו בין מכריכם!

לקבלת הגליון בכל שבוע,
ולהערות הצעות ותרומות
yismechu@yismechu.com 052-7636030